

DUYURU

DUYURU: 16.04.2020/71

YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGINININ EKONOMİK VE SOSYAL HAYATA ETKİLERİNİN AZALTILMASI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ TBMM GENEL KURULUNDA KABUL EDİLMİŞTİR

15.04.2020 tarihinde yayınladığımız Duyurumuz ile, Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 14.04.2020 tarihi itibarıyla TBMM Başkanlığı'na sunulduğunu ve Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından görüşülmekte olduğunu belirterek bu Teklif ile, bazı alacakların ertelenmesi, alınmaması veya yapılandırılması ile bazı yasal sürelerin uzatımı konularının yanı sıra mali alanda çeşitli düzenlemeler yapıldığını açıklamıştık.

Bu defa anılan Kanun Teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonu nezdindeki görüşmeler tamamlanmak ve TBMM Genel Kurulunda kabul edilmek suretiyle **"7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"** adıyla yasalaşmıştır. Yasanın Cumhurbaşkanı tarafından onaylanarak Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe girmesinin ardından, yasa metninde yer alan nihai düzenlemeler tarafımızca hazırlanacak olan rehber yoluyla sizlerle paylaşılacaktır.

Komisyon nezdindeki görüşmeler sırasında Teklife eklenen maddeler ile TBMM Başkanlığına sunulduğu haliyle kabul edilen maddeler itibarıyla, sözü edilen Kanunda yer alan mali düzenlemeler aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

I. YASALAŞMA SÜRECİNDE KANUN TEKLİFİNE EKLENEN DÜZENLEMELER

A. FAHİŞ FİYAT ARTIŞI, STOKÇULUK VE HAKSIZ FİYAT DEĞERLENDİRME KURULU:

6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a, "Fahiş fiyat artışı, stokçuluk ve Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu" başlıklı maddenin eklenmesi öngörülerek üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Buna göre, üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunulamayacaktır.

Düzenleme kapsamında, üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin fahiş fiyat artışı ve stokçuluk uygulamalarına yönelik düzenlemeler yapmak, gerektiğinde denetim ve incelemelerde bulunarak idari para cezası uygulamak ve her türlü tedbiri almak amacıyla “Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu” oluşturulması da öngörülmektedir.

Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü tarafından Başkanlık edilerek yönetilmesi planlanan Kurul;

- + Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürü,
- + Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürü,
- + Adalet Bakanlığı,
- + Hazine ve Maliye Bakanlığı,
- + Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile
- + Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından görevlendirilen birer Genel Müdür,
- + İlgili İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı,
- + Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından görevlendirilen birer üye,
- + Üretici ve tüketici örgütleri ile perakende sektörünü temsilen birer üye

olmak üzere 13 üyeden oluşacaktır.

Sözü edilen Kurul, ihtiyaç halinde başkanın çağrısı üzerine, başkan dahil en az 7 üye ile toplanacak ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alınacaktır. Oyların eşit olması halinde başkanın oy kullandığı tarafın çoğunluğu sağladığı kabul edilecek olup Kurulun kararları Ticaret Bakanlığınca uygulamaya konulacaktır. Kurulun, sekretarya hizmetleri İç Ticaret Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilecektir.

B. PERAKENDE TİCARETE İLİŞKİN CEZA DÜZENLEMELERİ:

6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un ceza hükümlerini belirleyen maddesine yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından bir mal veya hizmetin satış fiyatında fahiş artış yapanlara 10 bin liradan 100 bin liraya kadar; üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından piyasada darlık yaratıcı, piyasa dengesini ve serbest rekabeti bozucu faaliyetler ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici faaliyetlerde bulunanlara ise 50 bin liradan 500 bin liraya kadar idari para cezası verilecektir.

Söz konusu idari para cezalarını uygulama yetkisi Haksız Fiyat Değerlendirme Kuruluna, öngörülen diğer idari para cezalarını uygulama yetkisi ise Ticaret Bakanlığına ait olacaktır. Ayrıca, Ticaret Bakanlığı idari para cezası uygulama yetkisini taşra birimlerine devredilebilecektir.

II. KANUN TEKLİFİNDE MEVCUT OLAN DÜZENLEMELER

A. SERMAYE ŞİRKETLERİNCE DAĞITILABİLECEK NAKİT KAR PAYI TUTARI SINIRLANDIRILMAKTADIR:

6102 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici madde uyarınca, Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketler ile sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan fonlar hariç olmak üzere; **sermaye şirketlerinin, 30.09.2020 tarihine kadar dağıtılabilecekleri nakit kâr payı tutarı 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşamayacak ve genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilemeyecektir.**

Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, **2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısma ilişkin ödemeler 30.09.2020 tarihine kadar ertelenecektir.**

Bu süreleri kısaltmaya veya uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkili olacaktır.

B. 5746 SAYILI ARAŞTIRMA, GELİŞTİRME VE TASARIM FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN VE 4691 SAYILI TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMAKTADIR:

Öngörülen düzenleme ile, Ar-Ge ve tasarım merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve tasarım merkezleri dışında da yapılabilmesine ve Teknoloji Bölge sınırlarının içinde yürütülen faaliyetlerin Bölge dışında da yürütülmesine 11.03.2020 tarihinden itibaren **4 ay süreyle** Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından izin verilebilecektir. Sanayi ve Teknoloji Bakanı, sözü edilen 4 aylık süreyi 3 aya kadar uzatabilecektir.

Yukarıda belirtilen iznin verilmesi durumunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, 5746 sayılı Kanun ile 4691 sayılı Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlanmaya devam edilebilecektir

C. ÜCRETSİZ İZİNE AYRILANLARA GÜNLÜK 39,24 TL TUTARINDA DESTEK VERİLECEKTİR:

4447 sayılı İşsizlik Kanununa eklenmesi planlanan geçici madde ile, 4857 sayılı İş Kanunu'nun geçici 10. maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılan ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayacak olan işçiler ile 15.03.2020 tarihinden sonra 4447 sayılı Kanunun 51. maddesi kapsamında iş sözleşmesi feshedilen ve işsizlik ödeneğinden yararlanamayan işçilere;

- + Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak ve
- + 4857 sayılı Kanuna bu düzenleme kapsamında eklenecek olan geçici 10. maddesinde yer alan fesih yapılmayacak süreyi (*salgın süresince işten çıkarmayı engelleyen 3 aylık süreyi*) geçmemek

kaydıyla, işçiler için ücretsiz izinde bulundukları veya işsiz kaldıkları süre kadar, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan **günlük 39,24 TL tutarında nakdi ücret desteği verilmesi** öngörülmektedir. Yapılacak ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmayacaktır.

Uygulamanın kötüye kullanılmaması bakımından, ücret desteğinden yararlanan işçilerin fiilen çalıştırıldığına tespiti halinde işverene, bu şekilde çalıştırılan her işçi ve çalıştırıldığı her ay için ayrı ayrı olmak üzere idari para cezası uygulanması ve ödenen nakdi ücret desteğinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek kanuni faizi ile birlikte işverenden tahsil edilmesi düzenlemede yer almaktadır.

Söz konusu madde kapsamında ücret desteğinden yararlananlardan genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, 5510 sayılı Kanun kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacak ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

D. KORONAVİRÜS KAYNAKLI KISA ÇALIŞMA BAŞVURULARINDA UYGUNLUK TESTİ BEKLENMEYECEKTİR:

4447 sayılı İşsizlik Kanununa eklenmesi planlanan geçici madde ile, koronavirüs sebebiyle işverenlerin yaptıkları zorlayıcı sebep gerekçeli Kısa Çalışma başvurularının hızlı bir şekilde sonuca ulaşması için, uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin, işverenlerin İŞKUR'a beyanı doğrultusunda kısa çalışma ödemesinin gerçekleştirileceği; ancak işverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ve yersiz ödemelerin, yasal faizi ile birlikte işverenden geri alınacağı öngörülmektedir.

E. GEÇİCİ İSTİHDAM GÜVENCESİ GETİRİLEREK 3 AY SÜREYLE İŞÇİ ÇIKARILMASI YASAKLANMAKTADIR:

4857 sayılı İş Kanununa eklenmesi planlanan geçici madde ile, bu Kanunun kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın her türlü iş sözleşmesinin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler dışında işveren tarafından feshedilmesinin yasaklanması amaçlanmaktadır. Ayrıca üç aylık süre içerisinde işverene, işçiyi tamamen veya kısmen ücretsiz izne ayırabilme hakkı tanınması öngörülmekte olup bu durum ücretsiz izne ayrılan işçiye iş sözleşmesini geçerli sebebe dayanarak fesih hakkı vermeyeceği belirtilmiştir.

Bu madde hükümlerine aykırı olarak iş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki aylık brüt asgari ücret tutarında idari para cezası verilecektir. Ayrıca belirtilen üç aylık süreyi altı aya kadar uzatma konusunda Cumhurbaşkanı yetkili olacaktır.

F. TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNİN YAPILMASI VE TOPLU İŞ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜMÜ İLE GREV VE LOKAVTA İLİŞKİN SÜREÇLER GEÇİCİ OLARAK DURDURULACAKTIR:

İşbu Duyuru konusu Kanun Teklifi uyarınca, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kapsamında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay süreyle, anılan Kanun kapsamındaki toplu iş sözleşmelerinin yapılması, toplu iş uyuşmazlıklarının çözümü ile grev ve lokavta ilişkin süreçler durdurulacaktır. Cumhurbaşkanı, bu bentte yer alan üç aylık süreyi bitiminden itibaren üç aya kadar uzatmaya yetkili olacaktır.

G. ENGELLİ BAKIM MERKEZLERİNDEN VE ÖZEL HUZUREVLERİNDEN YARARLANILMASI ŞARTLARI ESNETİLMEKTEDİR:

2828 Sayılı Sosyal Hizmetler Kanununa eklenmesi planlanan geçici madde ile, Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle engelli bakım merkezlerinden ve özel huzurevlerinden hizmet alınması uygulamasının kolaylaştırılması amacıyla Kanunun ilgili maddeleri uyarınca aranan gelir ölçütü ile ağır engellilik şartları üç ay süreyle dikkate alınmayacağı ve ihtiyaç duyulması halinde bu süre Cumhurbaşkanı tarafından bir yıla kadar uzatılabileceği öngörülmektedir.

H. BAZI ALACAKLARIN ERTELENMESİ, ALINMAMASI VEYA YAPILANDIRILMASI SAĞLANMAKTADIR:

Yeni koronavirüs salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle;

- ✚ **Hazine taşınmazlarına** ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinden 01.04.2020 tarihinden itibaren,
- ✚ Turizm tesisi maksadıyla verilen hariç olmak üzere 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince **Devlet ormanlarında** gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri adına verilen izinler ile Orman Genel Müdürlüğü tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu gereğince **kiraya verilen mesire yerleri ve taşınmazlardan** 01.04.2020 tarihinden itibaren,
- ✚ **2873 sayılı Mili Parklar Kanununa tabi yerlerde** 2886 sayılı Kanun hükümlerince yapılan kiralamalardan 01.04.2020 tarihinden itibaren,
- ✚ Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunları üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde ve tasarrufunda olan taşınmalara ilişkin olarak ilgili mevzuat uyarınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların 19.03.2020 tarihinden itibaren,
- ✚ Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının **gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal güvenlik prim ödemelerinden** bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ,
- ✚ Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının **konutlara ve faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işyerlerine ilişkin su tüketimlerine bağlı alacakları**, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren,
- ✚ 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanunu kapsamındaki **kredi borçları**, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren

3 aylık dönem içerisinde tahsil edilmesi gerekenleri, başvuru şartı aranmaksızın **3 ay süreyle ertelenecektir**. Ayrıca, ilgili Bakanlığın yetkisiyle bu sürenin 3 ay daha uzatılması mümkün kılınmaktadır.

Diğer taraftan, büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan, gerçek ve tüzel kişilere, toplu taşıma hizmetinin kesintisiz olarak yürütülebilmesiyle sınırlı olacak şekilde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **3 ay süreyle gelir desteği ödemesi** yapabilmek ve bu döneme ilişkin ruhsat, izin, hat kirası borçları **faizsiz olarak ertelenebilecektir**.

Tarım satış kooperatifi birliklerinin 4572 sayılı Kanun kapsamında yeniden yapılandırılan ve yılda bir taksit olmak üzere ödenen Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu kaynaklı kredi borçlarının 2020 yılına ait borç taksit ödemesi **faizsiz olarak 2021 yılına ertelenmesi** ile 2021 ve sonraki yıllara ilişkin taksit tutarları da **faizsiz olarak birer yıl ertelenmesi** planlanmaktadır.

Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunmayan işletmelerin **yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin** faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulmayan döneme isabet eden kısmı alınmayacaktır.

1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu kapsamındaki **yıllık aidat** 2020 yılında alınmayacaktır.

Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketinin (TEDAŞ) **elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklarının (özelleştirme devir işlemleri sırasında TEDAŞ'a devredilmiş olan alacaklar) yapılandırılması** öngörülmektedir. Buna göre, vadesi 01.02.2020 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla geldiği hâlde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş ve 6824 sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmamış borçlar için 2021 yılının Eylül ayı sonuna kadar TEDAŞ'a iletilmek üzere;

- ✚ Dağıtım/perakende satış şirketlerine veya TEDAŞ'a **yazılı başvuruda** bulunulması ve
- ✚ Yapılandırılan alacakların ilk taksiti **2021 yılının Ekim ayının son gününe kadar ödenmek üzere her yıl ilk taksitin tekabül ettiği ayda toplam üç eşit taksitte ödenmesi**

şartıyla bu alacaklar yapılandırılacak ve ödenen kısımlarına isabet eden fer'ilerin tahsilinden vazgeçilecektir. Ödemeye ilişkin belirlemelere uyulduğu takdirde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki sürelerle herhangi bir faiz, zam ve katsayı uygulanmayacaktır.

I. BAZI BELGELER İLE TOPLANTILARIN SÜRESİ UZATILMAKTADIR:

İşbu Duyuru konusu Kanun Teklifi ile, yeni koronavirüs salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle;

- ✚ 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında verilmiş olup 2020 yılında geçerlilik süresi dolacak olan lisansların geçerlilik süresi **bir yıl** uzatılmaktadır.

- + 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun kapsamında ticari gemilere düzenlenen ve 11.03.2020 ile 31.07.2020 tarihleri aralığında süreleri dolacak olan denize elverişlilik belgelerinin süreleri **01.08.2020 tarihine kadar** uzatılmaktadır.
- + 4922 sayılı Kanun kapsamındaki denetlemelerin **01.08.2020 tarihine kadar** ertelenmesi sağlanmaktadır.
- + Dernekler tarafından verilecek bildirim ve beyannameler ile dernek genel kurul toplantıları **31.07.2020 tarihinde kadar** ertelenmektedir. *(Ertelenen genel kurul toplantıları ertelemeinin sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde yapılacaktır.)*
- + 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamındaki genel kurul toplantıları **31.07.2020 tarihinde kadar** ertelenmektedir. *(Ertelenen genel kurul toplantıları ertelemeinin sona erdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacaktır.)*
- + 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamındaki genel kurul toplantıları **31.07.2020 tarihinde kadar** ertelenmiştir. *(Ertelenen genel kurul toplantıları ertelemeinin sona erdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacaktır.)*
- + 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu kapsamında 2020 yılı Mayıs ayında yapılması gereken Birlik Genel Kurulunun bir sonraki yıl genel kuruluyla birlikte yapılması öngörülmüştür.

Ayrıca, yukarıda belirtilen sürelerin yeniden 3 ay süreyle uzatılabilmesi hususunda ilgili Bakanlıklara yetki verilmektedir.

Diğer yandan, hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazların satışı, kiraya verilmesi, trampası, arsa ve kat karşılığı inşaat yaptırılması ve aynı hak tesisi işlemleri ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiraya verilmesi ve kullanma izni verilmesi ihaleleri, **31.07.2020 tarihine kadar**, hizmet bedeli karşılığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın bağlı ve ilgili kuruluşları ile bunların iştiraklerine ait teknik alt yapı kullanılmak suretiyle elektronik ortamda yapılabilecektir.

Saygılarımızla.

